Zał. nr 5 do ZW 8/2020
Załącznik nr … do programu studiów

WYDZIAŁ PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW TECHNIKI

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku polskim: Zaawansowane metody spektroskopii optycznej
Nazwa przedmiotu w języku angielskim: Advanced methods of optical spectroscopy
Kierunek studiów (jeśli dotyczy): Fizyka Techniczna
Specjalność (jeśli dotyczy): Nanoinżynieria
Poziom i forma studiów: II stopień, stacjonarna
Rodzaj przedmiotu: obowiązkowy
Kod przedmiotu …….
Grupa kursów TAK

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	15			45	15
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	30			90	60
Forma zaliczenia	Egzamin / ~~zaliczenie na ocenę*~~			~~Egzamin /~~ zaliczenie na ocenę*	~~Egzamin /~~ zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)	X				
Liczba punktów ECTS	**6**				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)				4	1
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)	2.0			1.0	1.0

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Kompetencje w zakresie:

1. Podstaw fizyki kwantowej
2. Podstaw fizyki półprzewodników
3. Podstaw spektroskopii

\

CELE PRZEDMIOTU

C1. Wprowadzenie pojęć i opisu zjawisk dotyczących optycznych właściwości ciał stałych i nanostruktur, oddziaływania światło-materia oraz sposobów badania nowych materiałów i

nanomateriałów.
C2. Zapoznanie studentów z wybranymi, współczesnymi, zaawansowanymi metodami doświadczalnymi spektroskopii optycznej w badaniach ciał stałych i nanostruktur.
C3. Zapoznanie studentów z różnymi sposobami wyznaczania właściwości optycznych oraz elektronicznych na podstawie widm optycznych oraz zastosowaniem metod spektroskopii optycznej w badaniach nowych materiałów, nanomateriałów i innych struktur niskowymiarowych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01 ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę na temat metod eksperymentalnych stosowanych w spektroskopii optycznej oraz ma pogłębioną wiedzę dotyczącą aparatury pomiarowej wykorzystywanej w badaniach spektroskopowych oraz zna jej zasady działania

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01 posiada umiejętność planowania i przeprowadzania eksperymentów, interpretowania uzyskanych rezultatów oraz formułowania wniosków, a dodatkowo przy rozwiązywaniu zadania inżynierskiego (a) potrafi projektować – zgodnie z zadaną specyfikacją – układy pomiarowe stosowane w nanoinżynierii używając odpowiednio dobranych metod, technik, narzędzi i materiałów, (b) wykorzystuje metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne, (c) dostrzega różne aspekty, w tym aspekty etyczne, (d) dokonuje wstępnej oceny ekonomicznej proponowanego rozwiązania i podjętego działania inżynierskiego

PEU_U02 posiada umiejętność opracowania dokumentacji zadania inżynierskiego, przygotowania tekstów oraz prezentacji (w tym multimedialnej) na temat realizacji badań albo zadania projektowego w języku polskim oraz angielskim

PEU_U03 potrafi kierować pracą zespołu, współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmuje wiodąca rolę w zespołach

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01 potrafi odpowiedzialnie pełnić rolę zawodowe z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych: rozwija dorobek zawodu, przestrzega i rozwija zasady etyki zawodu oraz działa na rzecz przestrzegania tych zasad

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – wykład		**Liczba godzin**
Wy1	Wstęp do metod optycznych badania ciał stałych i nanostruktur. Oddziaływanie światło materia. Podstawowe pojęcia spektroskopii i rodzaje widm optycznych.	**1**
Wy2	Funkcja dielektryczna a widma optyczne. Związki pomiędzy stałymi optycznymi. Metody wyznaczania i analizy podstawowych widm	**2**

	optycznych - różne realizacje eksperymentalne.	
Wy3	Różne metody wyznaczania widm emisyjnych i absorpcyjnych, ich zalety i ograniczenia (spektroskopia fotoluminescencyjna, spektroskopia wzbudzeniowa)	**2**
Wy4	Badania optyczne z wysoką rozdzielczością przestrzenną. Zależność kątowa - pomiary w przestrzeni rzeczywistej i przestrzeni pędu.	**2**
Wy5	Podstawy fizyczne spektroskopii modulacyjnej. Związki pomiędzy zmianami w zespolonej funkcji dielektrycznej i widmami modulacyjnymi o charakterze różniczkowym dla różnych przypadków fizycznych. Efekt Franza-Kiełdysza (FK) i efekt Starka dla stanów ograniczonych przestrzennie (*ang. quantum confined Stark effect*).	**2**
Wy6	Od efektu FK do spektroskopii trzeciej pochodnej. Spektroskopia pierwszej pochodnej. Metody analizy widm. Realizacje eksperymentalne spektroskopii modulacyjnej.	**2**
Wy7	Techniki wytwarzania laserowych impulsów światła. Metody badawcze ultraszybkiej spektroskopii. Spektroskopia detekcji i korelacji pojedynczych fotonów.	**2**
Wy8	Zaawansowana spektroskopia fourierowska w podczerwieni do badania nowych materiałów i nanostruktur. Metodologia i różne realizacje eksperymentalne.	**2**
	Suma godzin	**15**

Forma zajęć - projekt		**Liczba godzin**
Pr1	Zajęcia organizacyjne: przepisy BHP obowiązujące w laboratorium, wybór zagadnień na seminarium wstępne, związane z technikami pomiarowymi oraz przyrządami wykorzystywanymi w spektroskopii optycznej, wybór podstawowego zadania badawczego (pomiary dynamiki nośników w strukturach niskowymiarowych, spektroskopia fourierowska w średniej i dalekiej podczerwieni, spektroskopia modulacyjna, mikrofotoluminescencja kropek kwantowych, spektroskopia pobudzania luminescencji)	**2**
Pr2	Przygotowanie i wygłoszenie prezentacji wstępnej związanej z tematyką przedmiotu.	**3**
Pr3	Zapoznanie się z wybraną technika pomiarową oraz układem pomiarowym	**5**
Pr4	Przygotowanie układu do wykonania wybranego zadania badawczego	**5**
Pr5	Przeprowadzenie pomiarów	**14**
Pr6	Analiza uzyskanych danych	**5**
Pr7	Przygotowanie sprawozdania pisemnego na podstawie uzyskanych wyników pomiarowych	**5**
Pr8	Przygotowanie i wygłoszenie prezentacji dotyczącej wyników związanej z tematyką przedmiotu	**4**
Pr9	Omówienie sprawozdań i prezentacji, podsumowanie	**2**
	Suma godzin	**45**

Forma zajęć - seminarium	**Liczba godzin**

Se1	Zajęcia organizacyjne. Omówienie tematów seminariów oraz wymagań. Niezbędna literatura. Ustalenie harmonogramu.	**1**
Se2-Se8	Zagadnienia seminaryjne do wyboru: 1. Zastosowania współczesnych metod pomiaru widm emisji, w tym mikrofotoluminescencji, do badania nowych materiałów i nanostruktur. x2 2. Zastosowania spektroskopii wzbudzeniowej, również wysokorozdzielczej, do badania nowych materiałów i nanostruktur. x2 3. Wyznaczanie krzywych dyspersyjnych sprzężonych układów elektron (ekscyton) – foton za pomocą pomiaru zależności kątowej odbicia lub emisji. 4. Zastosowania metod ultraszybkiej spektroskopii do badania nowych materiałów i nanostrutkur. x2 5. Przykłady zastosowania spektroskopii modulacyjnej do badania nowych materiałów i nanostruktur. x2 6. Przykłady zastosowania spektroskopii korelacji pojedynczych fotonów badania nanostruktur półprzewodnikowych. x2 7. Przykłady zastosowania pomiaru fotoluminescencji oraz spektroskopii modulacyjnej za pomocą spektrometru fourierowskiego do badania materiałów, struktur niskowymiarowych i przyrządów półprzewodnikowych w zakresie średniej i dalekiej podczerwieni. x2	
	Suma godzin	

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE
N1. Wykład z użyciem narzędzi mulitmedialnych N2. Samodzielne wykonanie doświadczeń w laboratorium N3. Praca własna studenta - przygotowanie do seminarium i wygłoszenia prezentacji N4. Konsultacje

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru)	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1 (wykład)	PEU _W01 PEU _U01, PEU_K01	Egzamin
F2 (projekt)	PEU _U01, PEU _U03	Sprawozdania z projektu
F3 (seminarium)	PEU _U02	Ocena wystąpienia i prezentacji
P = F1*0.3 + F2*0.5 + F3*0.2		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

[1] *Optyczna spektroskopia nanostruktur*, J. Misiewicz, G. Sęk, A. Podhorodecki, materiały elektroniczne – E-Skrypt, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej 2011.

[2] David Ball, *The basics of Spectroscopy*, SPIE 2001

[3] *Optical spectroscopy. Methods and Instruments*, N. V. Tkaczenko, Elsevier 2006

[4] *Introduction to the photoreflectance spectroscopy*, J. Misiewicz, P. Sitarek, G. Sęk, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej 1999

[5] *Spektroskopia fotoodbiciowa struktur półprzewodnikowych*, J. Misiewicz, G. Sęk, P. Sitarek, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej 1999

[6] *Ultrafast optics*, W. Weiner, Wiley 2009

[7] *Advanced Time-Correlated Single Photon Counting Techniques*, W. Becker, Springer 2005

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

[1] *Fundamentals of Semiconductors: Physics and Materials Properties*, Peter Yu, Manuel Cardona, Springer 2010.

[2] *Półprzewodniki i struktury półprzewodnikowe*, K. Sierański, M. Kubisa, J. Szatkowski, J. Misiewicz, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej 2002

[3] *Optyka struktur półprzewodnikowych*, J. Misiewicz, P. Podemski, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej 2008

[4] Artykuły naukowe z zakresu zaawansowanych metod spektroskopowych na podstawie baz danych (ACS, AIP, IOP, Wiley, Springer, Elsevier)

[5] Strony internetowe producentów elementów urządzeń i aparatury do pomiarów spektroskopowych (np. www.scontel.ru, www.hamamatsu.com, www.bruker.com, www.edmundoptics.com, www.picoquant.com, www.horiba.com/us/en/scientific, www.newport.com, www.coherent.com, www.oceaninsight.com, www.picoquant.com, etc.)

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIĘ, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

Grzegorz Sęk (grzegorz.sek@pwr.edu.pl)